Duurzaam aankoopbeleid in je gemeente

"Het aankoopbeleid van een lokale overheid is een krachtig instrument om in te zetten op de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's), en om zo de vraag naar eerlijke en duurzame producten te vergroten. Het aankoopbeleid kan ook bijdragen aan het beëindigen van armoede, waardig werk voor iedereen, versterken van vrouwen, duurzame productie én consumptie enzovoort." (Faire Gemeenten)

Inleiding

Steden en gemeenten spelen een cruciale rol in de transitie naar een duurzame en eerlijke samenleving. Via hun aankoopbeleid hebben lokale overheden de kans om niet alleen ecologische impact te verminderen, maar ook bij te dragen aan betere arbeidsomstandigheden wereldwijd. Of het nu gaat om voeding, werkkleding, ICT-materiaal, hout of natuursteen, bewuste keuzes maken een verschil.

Duurzaam en fair aankopen betekent kiezen voor producten en diensten die rekening houden met het milieu, arbeidsomstandigheden en sociale rechtvaardigheid. Dit gaat verder dan alleen milieuvriendelijke materialen: het gaat ook om eerlijke lonen, veilige werkomstandigheden en uitbuiting in de hele toeleveringsketen vermijden.

Werkkledij

Kies voor duurzame werk- en promokledij, die rekening houdt met zowel het milieu als de werkomstandigheden waarin de kleding wordt geproduceerd. Dit betekent kiezen voor materialen zoals biologisch katoen of gerecycleerde stoffen, en ervoor zorgen dat de productie onder eerlijke arbeidsomstandigheden verloopt.

Meer weten?

Aan de slag voor schone kleren: www.wsm.be/nl/doe-mee/materiaal

Toolbox_Duurzaamaankopen: www.schonekleren.be/images/publicaties/Toolbox_Duurzaamaankopen_VVSG_StadGent.pdf

Natuursteen

Zorg voor verantwoorde natuursteen in onze straten. Natuursteen wordt vaak gebruikt om straten aan te leggen en voor monumenten en gebouwen in steden en gemeenten. De winning en verwerking ervan gaat vaak gepaard met onder meer kinderarbeid, gedwongen arbeid, extreem lage lonen, vakbondsonderdrukking en onveilige werkomstandigheden.

We Social Movements

Door je aan te sluiten bij het initiatief **TruStone** verbind je je er as lokale overheid toe natuursteen aan te kopen bij leveranciers die invulling geven aan 'due diligence' volgens de internationale normen en richtlijnen.

Meer info vind je hier:
www.imvoconvenanten.nl/-/media/imvo/files/natuursteen/aanbestedende-diensten.pdf?la=nl&hash=373210691DD266D0C1C30194101638CB

Fair trade

Zet in op de productie, promotie en consumptie van lokale duurzame voeding via fairtrade-aankopen bij boeren in Latijns-Amerika, Afrika en Azië én via aankopen bij boeren die duurzaam produceren in de eigen gemeente of regio.

Daarbovenop kan je ook kiezen voor lokale en duurzame voeding in de aanbestedingen voor bijvoorbeeld de scholen, cafetaria's of rusthuizen waar de gemeente verantwoordelijk is voor de aankoop van producten.

Lokale duurzame voeding is voeding waarbij met de drie aspecten van duurzaamheid (sociaal, economisch en ecologisch) rekening gehouden wordt én dat wordt aangetoond. Kortom, voeding geproduceerd met respect voor mens en milieu.

Meer info: https://www.tdc-enabel.be/fair-trade-en-duurzame-handel/wat-is-fair-trade/

ICT-materiaal

ICT-apparatuur, zoals laptops, smartphones en servers, is onmisbaar in het dagelijkse bestuur van steden en gemeenten. Toch brengt de productie ervan grote uitdagingen met zich mee, zoals het gebruik van schaarse en soms conflictgevoelige grondstoffen, hoge energieconsumptie en slechte arbeidsomstandigheden in fabrieken.

Ngo Catapa ontwikkelde een **charter voor lokale overheden**: https://drive.google.com/file/d/1Xu05_1gTy5Cpa_Y_QbMj6w8fZyHwxEL1/view,

en een Toolbox – Fair ICT Flanders: https://fairictflanders.catapa.be/

Hout

Door te kiezen voor duurzaam beheerd hout met certificeringen zoals **FSC** (Forest Stewardship Council) kunnen steden en gemeenten bijdragen aan het behoud van bossen en eerlijke arbeidsomstandigheden in de houtsector.

Inspiratie voor duurzame aankopen:
https://www.provincieantwerpen.be/lokale-besturen/duurzame-gemeenten/advies/duurzaam-aankopen.html

Financieel

Wordt het geld van jouw gemeente op een ethische manier belegd? Check de scores van alle (grote) banken op de Bankwijzer van **FairFin**: www.fairfin.be/bankwijzer. Door van bank te wijzigen of je bestaande bank aan te schrijven, kan je als gemeente mee stappen zetten richting een finaniceel systeem dat werkt voor mens en klimaat.

Word of blijf een Faire Gemeente

Een Faire Gemeente is een gemeente waar het gemeentebestuur zich engageert voor eerlijke handel en duurzame voedselsysteem op beleidsvlak, maar ook door eerlijke handel te promoten bij middenstand, scholen en organisatie in de gemeenten en door actief burgers rond deze thema's te sensibiliseren.

Hoe kan je dit aanbrengen?

Hoe kun je dit als geëngageerde burger op agenda krijgen?

- Via de **gemeenteraad**. Je kan zelf een punt aanbrengen, een petitie of burgerinitiatief starten, lokale gemeenteraadsleden aanspreken…
- Via **gemeentelijke adviesraden**. Misschien heeft jouw gemeente een duurzaamheidsadviesraad of een fair trade-werkgroep. Je kan hier altijd als vrijwilliger aan deelnemen en ideeën inbrengen. Omdat het aankoopbeleid elke dienst aangaat, kan dit in principe vanuit elke invalshoek of adviesraad worden aangebracht!

Het belang van geëngageerde burgers en sociale bewegingen hierbij mag zeker niet onderschat worden. Door bewustwording te creëren, druk uit te oefenen en concrete voorstellen te doen, kunnen zij bestuurders aansporen om maatschappelijk verantwoord in te kopen en het op de politieke agenda te zetten. Sociale bewegingen versterken deze inspanningen door kennis te delen, netwerken te mobiliseren en succesvolle voorbeelden aan te reiken. Door samen op te treden kunnen burgers en sociale bewegingen overheden aansporen om keuzes te maken die goed zijn voor mens en milieu.

Beweging.net verwees hier ook naar in fiche 29 van het memorandum voor de gemeenteraadsverkiezingen in 2024: (https://issuu.com/beweging.net/docs/memorandum_2024_gemeenteraad).

Vragen?

www.wsm.be

WSM Oost-Vlaanderen
klaar.degroote@wsm.be – 0488 08 13 65

We Social Movements